

Raadsvoorstel

onderwerp	Vervolg visie Turmac Cultuurfabriek 2025-2030
zaaknummer	Z/25/491664
documentnummer	INT/25/1280623
portefeuillehouder	Arthur Boone en Toon Albers
portefeuille	Turmac Cultuurfabriek

1. Samenvatting

De gemeenteraad heeft in januari 2025 de visie Turmac Cultuurfabriek 2025-2030 vastgesteld (bijlage 1). Om deze visie uit te voeren zijn middelen gevraagd. Deze zijn bij het vaststellen van de visie voor de helft toegekend in 2025. Aanvullend vroeg de raad een extra marktverkenning ter voorbereiding op de aanbesteding van de horeca in de Turmac Cultuurfabriek. Deze is uitgevoerd en laat zien dat er weinig tot geen interesse is vanuit (lokale) horecaondernemers, en dat aanpassingen nodig zijn om de uitvoering haalbaar te maken. De Cultuurhal moet beter inzetbaar worden voor cultureel-maatschappelijke activiteiten en (zakelijke) verhuur. Daarnaast moet, zoals in het coalitieakkoord vermeld staat, het Filmhuis Zevenaar in staat gesteld worden zich te ontwikkelen binnen de Turmac. In de beeldvormende bijeenkomst heeft de raad te kennen gegeven het Filmhuis te willen behouden en het voorstel hiervoor gecombineerd met het vervolg voor de Turmac te willen beoordelen, met oog voor samenwerking tussen de partners in de Turmac.

Inzet van een projectleider en cultureel programmeur zijn nodig om o.a. de benodigde procedures te doorlopen voor het optimaal inzetbaar maken van de Cultuurhal en de programmering van de Turmac te intensiveren en versterken. Met dit raadsvoorstel vraagt het college de raad om aanvullend budget beschikbaar te stellen om de visie daadwerkelijk tot uitvoering te brengen en Filmhuis Zevenaar zich te laten ontwikkelen als toekomstbestendige culturele voorziening in de gemeente.

2. Raadsvoorstel

Het college stelt de raad voor om te besluiten:

1. een projectleider in te zetten om uitvoering te geven aan de vastgestelde visie Turmac Cultuurfabriek 2025-2030 en hiervoor het beschikbare budget voor 2026 van € 60.000,00 te gebruiken.
2. het Filmhuis Zevenaar zich te laten ontwikkelen tot een toekomstbestendige organisatie met de huidige twee zalen en hiervoor in 2026 incidenteel extra budget van € 54.093,00 beschikbaar te stellen. Het incidentele benodigde budget voor 2026 te dekken uit de algemene reserve.
3. het Filmhuis Zevenaar structureel te behouden als onderdeel van de Zevenaarse culturele infrastructuur
1. en een structurele verhoging van de subsidie van € 54.093,00 integraal te wegen via de Kadernota 2027-2030.
4. voor de inrichting van de Multizaal als multifunctioneel inzetbare ruimte (filmvertoning, exposities en maatschappelijk gebruik) een krediet van € 66.000,00 beschikbaar te stellen in 2026. Deze op te nemen als kapitaal last van € 6.600,00 per jaar vanaf 2027.
5. overige kosten aangaande de inrichting van de Multizaal door de gebruikers gemeenschappelijk te laten uitwerken en financieren.

3. Waarom naar de raad

- De raad heeft budgetrecht op grond van artikel 124 Grondwet en 198 van de Gemeentewet en wil betrokken zijn bij de inzet van middelen voor de uitvoering van de vastgestelde visie, brede programmering en investeringen zoals een multifunctionele ruimte en het Filmhuis. Voor deze uitvoering is een juridische grondslag nodig om het krediet en de begrotingsmiddelen rechtmatig te kunnen inzetten.
- De marktverkenning waar de raad om heeft gevraagd is uitgevoerd. De opbrengst hiervan is gebruikt voor dit voorstel. Zie ook bijlage 2;

4. Doelstelling en beoogd resultaat

- Uitvoering visie Turmac Cultuurfabriek 2025-2030: Realiseren van de visie met duidelijke sturing en samenwerking door tijdige start van projectleiding, vergunningen en horeca-aanbesteding.
- Continuïteit Filmhuis: Zorgen dat het Filmhuis structureel onderdeel blijft van de culturele infrastructuur door professionalisering en geactualiseerde subsidieafspraken.
- Verbinding in Turmac Cultuurfabriek: De Multizaal inzetbaar maken als gedeelde ruimte voor cultuur, ontmoeting en maatschappelijke activiteiten, inclusief afspraken en exploitatie.

Proces:

- 1 april 2026: Start projectleider, opdracht en overlegstructuur vastgelegd.
- 1 mei 2026: BOPA-aanvraag Cultuurhal ingediend; professionaliseringsplan Filmhuis gereed en subsidieafspraken geactualiseerd.
- 15 augustus 2026: Publicatie aanbesteding horeca Turmac Cultuurfabriek.
- 1 september 2026: Multizaal technisch en praktisch inzetbaar voor film, exposities en maatschappelijk gebruik.
- 1 november 2026: Gezamenlijke gebruiks- en beheerafspraken Multizaal vastgesteld.
- 1 januari 2027: Nieuwe horecaovereenkomst van kracht; Multizaal structureel in gebruik en kapitaallast gedekt uit huurinkomsten.

5. Argumenten en alternatieven

Argumenten

1.1 Daadwerkelijk uitvoering geven aan de vastgestelde visie Turmac 2025-2030

Voor de uitvoering van de visie is regie nodig op meerdere sporen. Zonder projectleider is dit niet haalbaar binnen de bestaande capaciteit. Naast de inzet van een externe partij voor de aanbesteding van de horeca, moet deze intern gecoördineerd worden binnen de gemeentelijke organisatie en binnen (de gebruikers/partners) van de Turmac. De marktverkenning laat zien dat een aanbesteding zoals eerder is gedaan weinig kansrijk is en dat er aanpassingen nodig zijn om (lokale) ondernemers aan te spreken, waaronder het beter benutten van de Cultuurhal. Om van de Turmac een bruisende ontmoetingsplek te maken en de exploitatie gezonder te maken dient gebruik van de Cultuurhal breder mogelijk gemaakt te worden. Zie bijlage 2 voor meer informatie over de marktverkenning. De projectleider moet daarom de juiste ruimtelijke processen coördineren, waaronder het aanvragen van een omgevingsvergunning voor een Buitenplanse Omgevingsplanactiviteit (BOPA). Door te kiezen voor een BOPA-procedure wordt er een concrete wijziging aangevraagd voor het gebruik van de Cultuurhal als vergader- en congrescentrum. Daarmee wordt voor een concreet gebruik afgeweken van het in het omgevingsplan toegestane gebruik. Dit betekent niet dat het omgevingsplan zelf wordt gewijzigd. Doordat dit een kortere procedure is kunnen de wijzigingen bij een positief besluit direct vertaald worden in de horeca aanbesteding, wat moet zorgen voor meer animo om in te schrijven. Ook hierbij is afstemming en samenwerking met de partners in de Turmac cruciaal.

Voor verdere aanpassingen kan eventueel later een volledige Omgevingsplanwijziging worden doorlopen. Of dit nodig gaat zijn moet later bepaald worden en zal mede afhankelijk zijn van de mogelijke fusie.

Tevens moet de projectleider met de partners de opdracht gaan formuleren voor een cultureel aanjager, die moet zorgen voor een sterkere profilering van de Turmac. De cultureel aanjager moet zichzelf terug gaan verdienen door duidelijke programmering, meer bezoek, gebruik en verhuur van de Turmac Cultuurfabriek te genereren. Dit kan pas als de Cultuurhal ook daadwerkelijk ingezet kan gaan worden als vergader- en congrescentrum.

2.1 Behouden van Filmhuis Zevenaar binnen de culturele infrastructuur

Het Filmhuis is een van de belangrijkste cultuurvoorzieningen in de Turmac, Zevenaar en de regio. De huidige organisatie vorm, met alleen vrijwilligers, is geen toekomstbestendige situatie. Vrijwillige bestuursleden zijn in de huidige situatie niet meer te vinden. Het Filmhuis is binnen de Turmac onderdeel van een professioneel samenwerkingsverband geworden. Het optimaal benutten van de unieke locatie binnen de Turmac Cultuurfabriek (wat zowel voor het Filmhuis als de Turmac als geheel van belang is) is niet meer te realiseren met alleen een vrijwillig bestuur.

Met een incidentele bijdrage in 2026 kan het Filmhuis de eerste stap zetten naar een toekomstbestendige organisatie. Hierbij wordt er uitgegaan van de basis van scenario 1 uit het Blueyard rapport (zie bijlage 3); een filmhuis met de bestaande 2 zalen en een professionalisering van de organisatie. In overleg met het filmhuis en Kunstwerk! zijn er samenwerkingen mogelijk en kunnen de functies die zijn voorgesteld in het rapport gefaseerd ingevoerd worden. Hierdoor kan er met minder budget dan opgenomen in het rapport toch een toekomstbestendige organisatie gebouwd worden. Zie bijlage 4 voor meer informatie over het aangepaste toekomstscenario.

Filmhuis Zevenaar zal samen met de partners in de Turmac, het bestuur en de vrijwilligers een start maken met de doorontwikkeling. Daardoor kan de cultureel maatschappelijke waarde van Filmhuis Zevenaar nog verder groeien. Om de belangrijke rol van de organisatie in het voorliggende en culturele veld structureel te behouden is structureel budget nodig, zie 3.1.

3.1 Continuïteit met integrale afweging

Met een incidentele investering in 2026 kan Filmhuis Zevenaar de professionele organisatie (op tijdelijke basis) gaan bouwen en de samenwerkingen binnen de Turmac verstevigen. Echter, voor structureel behoud van het filmhuis voor de Zevenaarse inwoners is een structurele verhoging van de subsidie aan Filmhuis Zevenaar nodig. De grondslag voor de subsidie aan het Filmhuis blijft hetzelfde als in de huidige situatie, namelijk op basis van de ASV en begrotingspost 'Subsidie Filmhuis' (6147 / 40403U). Als de nieuwe professionele aansturing na 1 jaar moet stoppen kan het bestuur deze taken niet meer vervullen. Zonder structurele financiering zal het behouden van Filmhuis Zevenaar als belangrijke culturele voorziening in de gemeente niet mogelijk zijn.

Door het structurele budget voor Filmhuis Zevenaar via de Kadernota 2027-2030 te laten besluiten, kan de raad dit onderdeel integraal afwegen in relatie tot andere gemeentelijke opgaven en financiële ruimte.

4.1 en 5.1 Brede cultureel maatschappelijke programmering

Zowel Filmhuis Zevenaar als Kunstwerk hebben interesse getoond bij het college voor gebruik van de huidige 'Multizaal' in de Turmac. In het rapport van Blueyard valt terug te lezen dat voor Filmhuis Zevenaar een derde zaal een aanzuigende werking kan hebben voor het filmhuis als geheel. Kunstwerk! Liemers Museum heeft afgelopen jaar met meerdere exposities in de ruimte laten zien dat ook dat gebruik van meerwaarde is, maar dan voor het museum. Vanuit de visie Turmac blijft echter een multifunctionele ruimte de beste optie voor een brede cultureel maatschappelijke programmering voor het geheel. In samenspraak met beide partijen is er daarom gekeken naar de mogelijkheid om deze ruimte gezamenlijk te kunnen inzetten. Zowel Kunstwerk, Grandcafé Hal12 als Filmhuis Zevenaar staan hier positief tegenover. Dit betekent dus geen structurele derde zaal voor het Filmhuis, daarom is de gevraagde investering ook lager dan eerder in het Blueyard rapport is voorgesteld.

De ruimte is alleen (nog) niet geschikt om het daadwerkelijk multifunctioneel in te kunnen zetten. Met incidentele middelen (kapitaallast) kan de benodigde apparatuur aangeschaft worden voor filmvertoning

en de ruimte toegankelijk en afsluitbaar gemaakt worden voor exposities van derden. Andere aanpassingen van de zaal en inrichting moeten verder uitgewerkt en gefinancierd worden door de partners. Hiervoor kan beperkt gebruik gemaakt worden van bestaand exploitatiebudget Turmac en zal ook gekeken moeten worden naar subsidies bij derden, waarbij ambtelijke ondersteuning mogelijk is. Voor gebruik van de zaal zal een structureel huurtarief gaan gelden. Wat bijdraagt aan de exploitatie van de Turmac Cultuurfabriek. Daarnaast zal de brede programmering van deze ruimte bijdragen aan een rijkere culturele programmering.

Alternatieven

2.1 Kiezen voor een ander toekomstscenario uit het Blueyard rapport.

Dit kan betekenen het toch volledig inrichten van een derde filmzaal waarvoor meer middelen nodig zijn of op korte termijn sluiting van Filmhuis Zevenaar. Bij deze laatste optie zijn er geen extra middelen nodig, maar zal er wel een inkomstenderving zijn op o.a. de huurinkomsten en servicekosten en wordt er niet gehandeld in lijn met de vastgestelde visie Turmac Cultuurfabriek 2025-2030 zie bijlage 1.

5.1 Als gemeente de volledige kosten dragen voor de aanpassingen en inrichting van de Multizaal.

Dit vraagt om meer budget, hoogte hiervan is nog niet bekend en afhankelijk van de concrete programmering. Ook zorgt dit voor minder gezamenlijk draagvlak en eigenaarschap bij de partners die de ruimte gezamenlijk gaan gebruiken. Als laatste zal dekking voor de extra kosten zal dan niet volledig mogelijk zijn vanuit de huurinkomsten voor deze (relatief kleine) ruimte.

6. Hoe gaan we dat bereiken en is evaluatie nodig?

Na besluitvorming worden de volgende stappen gezet:

- Opdrachtformulering en inzet projectleider, inclusief planning voor de (tijdelijke) omgevingsplanprocedure voor de Cultuurhal en de begeleiding van de horeca-aanbesteding.
- Concrete afspraken maken met het Filmhuis over inzet van het incidentele budget 2026 en werven van de nieuwe medewerkers.
- Voorstel voor structurele verhoging budget Filmhuis Zevenaar opnemen in Kadernota 2027-2030 voor integrale afweging in raad

Evaluatie

De raad wordt in 2026 halfjaarlijks geïnformeerd over voortgang en resultaten via een raadsinformatiebrief.

De subsidie aan Filmhuis Zevenaar wordt gemonitord met de daarvoor bestemde subsidieafspraken. Waarbij in de beschikking prestatieafspraken worden opgenomen en er aanvraag tot vaststelling gedaan wordt met de daarbij behorende verantwoording. Hiervoor wordt jaarlijks een jaarverslag en jaarrekening ingediend. Tussentijds zal er ieder kwartaal een evaluatiegesprek tussen Filmhuis Zevenaar en de gemeente plaatsvinden.

Onderdeel van het voorstel in de kadernota voor de structurele hogere subsidie aan het Filmhuis zal zijn dat er na 3 jaar uitgebreid geëvalueerd wordt of de hogere subsidie ook daarna doorgezet moet worden.

7. Klimaat en duurzaamheid

Dit voorstel heeft geen direct negatief effect op klimaat en duurzaamheid. Door de Turmac (bestaand gebouw) beter te benutten voor maatschappelijke en culturele activiteiten, wordt bestaande infrastructuur effectief gebruikt. Waar mogelijk worden duurzame keuzes meegenomen in de uitvoering (bijvoorbeeld in techniek en organisatie van evenementen).

8. Communicatie

Na besluitvorming informeren we het Filmhuis en alle partners in de Turmac. Bij de voorbereiding van de horeca-aanbesteding wordt ook richting lokale ondernemers helder gecommuniceerd over de

uitgangspunten van de aanbesteding. Verder worden de wettelijke stappen en publicatie-eisen gevolgd binnen de aanbestedingsprocedure.

9. Kosten, baten en dekking

Incidentele kosten:

- Projectleider uitvoering visie: € 60.000,00. Dit bedrag is al opgenomen in de begroting van 2026.
- Filmhuis in 2026: Er is een extra subsidiebudget nodig van € 54.093,00 voor de inzet van professionele krachten. Totaal benodigde subsidie is € 63.574,00, huidige dekking in meerjarenbegroting is € 9.481,00. Het incidenteel subsidiebedrag van € 54.093,00 te dekken uit de algemene reserve. Zie bijlage 4 voor opbouw bedrag.

Structurele kosten:

- Filmhuis Zevenaar 2027 e.v.: € 63.574,00 per jaar.
Dit is een verhoging van € 54.093,00 ten opzichte van de € 9.481,00, opgenomen in de meerjarenbegroting 2026-2029. Besluitvorming hierover verloopt via de Kadernota 2027-2030.
- De kapitaal lasten bedragen € 6.600,00 per jaar vanaf 2027 voor de afschrijving van de apparatuur in de Multizaal. De apparatuur wordt afgeschreven in 10 jaar tijd. Deze kosten worden vanaf 2027 volledig gedekt vanuit de huurinkomsten voor deze zaal. Afhankelijk van de uiteindelijke invulling zullen de huurinkomsten naar verwachting in de loop van 2027 de kapitaallast (positief) overschrijden.

Overig:

- Voor de daadwerkelijke horeca-aanbesteding is reeds € 60.000,00 beschikbaar gesteld; dit voorstel vraagt daarvoor geen extra budget.
- De benodigde techniek in de Cultuurhal voor het huidige gebruik van de Cultuurhal is binnen het bestaande exploitatiebudget Turmac 2025 opgevangen en daarom geen onderdeel van dit voorstel.
- Eventuele eenmalige kosten voor extern juridisch advies voor de actualisatie van de subsidie aan het Filmhuis worden gedekt uit bestaand budget.

10. Bijlagen

Volgorde	Documentnummer	Naam
1.	INT/25/1281800	Visie Turmac Cultuurfabriek 2025-2030 (vastgesteld)
2.	INT/25/1270234	Memo marktverkenning horeca Turmac Cultuurfabriek
3.	INK/25/1281806	Onderzoeksrapport Blueyard Toekomst Filmhuis Zevenaar
4.	INT/25/1280395	Memo toekomstbestendig Filmhuis Zevenaar

Burgemeester en wethouders van Zevenaar

De secretaris
Danielle Jansen

De burgemeester
Lucien van Riswijk

Raadsbesluit

onderwerp Vervolg visie Turmac Cultuurfabriek 2025-2030
zaaknummer Z/25/491664
documentnummer INT/25/1280623

De raad van de gemeente Zevenaar;

overwegende dat ;

- De raad betrokken wil zijn bij de inzet van middelen voor de uitvoering van de vastgestelde visie Turmac Cultuurfabriek 2025-2030, brede programmering en samenwerkingen;
- Het voorstel voorziet in de verwerking van de uitkomsten van de extra gevraagde marktverkenning voor de horeca door de raad;
- Dit voorstel is ontstaan uit vele gesprekken met zowel de huidige partners als externe (branche)partijen en draagt bij aan een betere samenwerking binnen de Turmac Cultuurfabriek;
- Behoud en doorontwikkeling van Filmhuis Zevenaar als onderdeel van de totale plannen voor de Turmac Cultuurfabriek wordt gezien;
- Hiervoor budget nodig is;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van Zevenaar:

Gelet op artikel 198 van de Gemeentewet en artikel 124 van de Grondwet .

besluit:

1. een projectleider in te zetten om uitvoering te geven aan de vastgestelde visie Turmac Cultuurfabriek 2025-2030 en hiervoor het beschikbare budget voor 2026 van € 60.000,00 te gebruiken.
2. het Filmhuis Zevenaar zich te laten ontwikkelen tot een toekomstbestendige organisatie met de huidige twee zalen en hiervoor in 2026 incidenteel extra budget van € 54.093,00 beschikbaar te stellen. Het incidentele benodigde budget voor 2026 te dekken uit de algemene reserve.
3. het Filmhuis Zevenaar structureel te behouden als onderdeel van de Zevenaarse culturele infrastructuur en een structurele verhoging van de subsidie van € 54.093,00 integraal te wegen via de Kadernota 2027-2030.
4. voor de inrichting van de Multizaal als multifunctioneel inzetbare ruimte (filmvertoning, exposities en maatschappelijk gebruik) een krediet van € 66.000,00 beschikbaar te stellen in 2026. Deze op te nemen als kapitaal last van € 6.600,00 per jaar vanaf 2027.
5. overige kosten aangaande de inrichting van de Multizaal door de gebruikers gemeenschappelijk te laten uitwerken en financieren.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Zevenaar, gehouden op 25 februari 2026.

De griffier
Lennart Sluis

De burgemeester
Lucien van Riswijk